

POLITIEK JAARVERSLAG EURODELEGATIE GROENLINKS 2010

Het Europees Parlement is machtiger dan ooit. Tegelijk weten we niet of het volgend jaar nog bestaat... Zo stonden we er een jaar geleden voor, toen de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon samenviel met de Griekse schulden crisis. En zo staan we er eigenlijk nog steeds voor. Een paradoxale situatie om in te werken.

'Lissabon', van kracht sinds december 2009, heeft het Europarlement nieuwe bevoegdheden verleend waarvan het een aantal keren goed gebruik heeft gemaakt. Bij de verwerping van het eerste SWIFT-verdrag met de Verenigde Staten, bijvoorbeeld. En ook bij de oprichting van de Europese diplomatieke dienst en de Europese toezichthouders voor de financiële sector. Natuurlijk had het parlement nog vaker zijn tanden kunnen laten zien. Aan onze Groene fractie heeft niet gelegen.

De Griekse crisis was de opmaat voor een heuse eurocrisis die het ondenkbare denkbaar heeft gemaakt. Valt de eurozone uiteen? Kan de Europese Unie – en dus de Europese volksvertegenwoordiging – zo'n klap wel overleven?

De Europese regeringen hebben, onder druk van de crisis, eerste stappen gezet om de geboortefout van de euro te herstellen: het gebrek aan een politieke unie die stevig toezicht én solidariteit verzekert. De miljardenleningen en -garanties voor Griekenland en Ierland, de inmenging in elkaars begrotingscyclus, het zijn stappen die tot voor kort onbespreekbaar waren. Maar tegelijk is het is half werk, met tegenzin uitgevoerd. Genoeg om de euro in leven te houden, te weinig om zijn levensvatbaarheid aan te tonen. De volgende aanval van de financiële markten op de zwakke eurobroeders laat zich voorspellen en Europa is er slecht tegen gewapend.

GroenLinks heeft zijn verantwoordelijkheid genomen, zowel in het Europarlement als in de Tweede Kamer, vanuit het besef dat het hele Europese project op het spel staat. We hebben de maatregelen om de euro te redden gesteund en verdedigd. We hebben de regeringsleiders bekritiseerd toen zij het voorgestelde toezicht op de begrotingen en de economische politiek van de eurolanden wilden afzwakken. We hebben voor verdergaande stappen gepleit, zoals de uitgifte van gezamenlijke Europese obligaties en het aan banden leggen van speculatie. Daar liggen nu nog taboes op in een aantal nationale hoofdsteden, maar die zouden in 2011 wel eens kunnen verdampen als de eurocrisis weer oplaait.

Democratie in uitvoering

Het valt te betwijfelen of José Manuel Barroso de man is die ons door de crisis kan leiden, vonden wij begin 2010, toen de benoeming van een nieuwe Europese Commissie op de rol stond. In zijn vorige ambtstermijn had hij te vaak de oren laten hangen naar de nationale regeringen. Daarom hebben we met de Groene fractie tegen Barroso-II gestemd. Vergeefs.

Eén kandidaat-eurocommissaris is wel naar huis gestuurd door het Europees Parlement. Judith Sargentini speelde een hoofdrol tijdens de hoorzitting waarop de Bulgaarse kandidaat voor de post Humanitaire Hulp, Rumiana Jeleva, door de mand viel. Het Europarlement dwong haar vervanging af (door haar veel betere landgenote

Kristaline Georgieva) en bevestigde daarmee zijn recht om individuele kandidaat-commissarissen te vetoën. Dit recht staat nog steeds niet in de Europese verdragen, maar werd in 2004 voor het eerst opgeëist door het parlement om de homofobe kandidaat Buttiglione te stoppen. Toen speelde Kathalijne Buitenweg namens GroenLinks de hoofdrol.

Een andere democratische vernieuwing, het Europees burgerinitiatief, kreeg eind vorig jaar nader vorm. Het Europees Parlement en de Raad van Ministers bereikten een compromis over de uitvoeringsregels. Vanaf 2012 kunnen burgers van de EU een voorstel op de Europese agenda te zetten door er een miljoen handtekeningen voor te verzamelen. De Europese Commissie wilde dat ondertekenaars uit tenminste negen verschillende EU-landen zouden komen, maar het parlement is erin geslaagd die drempel naar zeven te verlagen. Het parlement heeft niet kunnen voorkomen dat achttien landen burgers verplichten om het nummer van een identiteitsbewijs te vermelden wanneer zij op straat of online een burgerinitiatief ondertekenen. Gelukkig behoort Nederland tot de landen waar niet om het nummer van een paspoort of identiteitskaart zal worden gevraagd.

Mensenrechten

Vrije en veelvormige media zijn cruciaal voor het democratische debat en de controle op de macht. Landen die willen toetreden tot de EU, zoals Turkije, wordt op dit punt de maat genomen, maar de EU heeft een blinde vlek voor de ondermijning van de mediavrijheid binnen haar eigen grenzen. Daardoor wordt haar geloofwaardigheid als verdediger van mensenrechten aangetast, zo onderstreept Judith Sargentini keer op keer.

Een mede door Judith gelanceerde oproep aan de Europese Commissie om in actie te komen tegen de vermenging van politieke en mediamacht in Italië liep eind 2009 stuk, met een paar stemmen verschil, op de christen-democratische vrienden (plus een handvol liberalen) die Berlusconi de hand boven het hoofd hielden. Eind 2010 riepen Judith en anderen de Commissie op om de Hongaarse regering op het matje te roepen vanwege een mediawet die verregaande staatscontrole op omroepen, kranten en websites introduceert. Het lijkt erop dat de eurocommissaris voor media, Neelie Kroes, en zelfs Commissievoorzitter Barroso in dit geval niet kunnen blijven wegstijven. Mocht Barroso erin slagen de Hongaarse mediawet van tafel te krijgen, dan zijn wij gaarne bereid ons oordeel over hem bij te stellen.

Controverses rond de vrijheid op internet leveren keer op keer spannende stemmingen op in het Europees Parlement. De belangrijkste stemming, over de ontwerp-tekst van het ACTA-verdrag ter bescherming van intellectuele eigendomsrechten, hebben we helaas verloren. Door ACTA kunnen internetproviders onder druk komen staan om actie te ondernemen tegen auteursrechtsschendingen door hun gebruikers. Het filteren van het al het internetverkeer zou een forse aantasting zijn van de privacy van internetters. De definitieve stemming over ACTA volgt pas in 2011.

De eurocommissaris voor de Digitale Agenda, Neelie Kroes, doet regelmatig prikkelende uitlatingen over de noodzaak om het auteursrecht op de schop te

nemen. Helaas werpen haar collega's Michel Barnier (Interne Markt) en Karel de Gucht (Handel) zich op als belangenbehartigers van de entertainmentindustrie.

Judith mengt zich ook buiten het parlement in de discussies over auteursrecht. Zo voerde zij een levendig debat met dj Armin van Buuren over downloaden. Judith benadrukt dat digitale uitwisseling voor artiesten minstens evenveel kansen biedt als bedreigingen. Muzikanten hebben de muziekindustrie steeds minder nodig om een groot publiek te bereiken. Het succes van Caro Emerald en Kytteman illustreert de kracht van het internet.

Als coördinator van de groene parlementariërs in de commissie Burgerlijke Vrijheden van het parlement houdt Judith zich bezig met een breed scala aan gevoelige justitie-onderwerpen. Mocht het kabinet-Rutte erin slagen voldoende steun te vergaren in Europa om de aanscherping van bestaande migratierichtlijnen te agenderen, dan is deze commissie de plek waar de meeste weerstand zal worden geboden.

Het is overigens zeer de vraag of Rutte c.s. zover komen. Nog nooit heeft een regeerakkoord zoveel nadruk op Europa gelegd... Maar de wensenlijst is wel erg lang en uitsluitend negatief. Nederland wil maar liefst zeven Europese migratiewetten aanpassen om de rechten van migranten en asielzoekers te beknotten. Het kabinet wil na 2013 de huidige contributiekorting van een miljard euro behouden, maar ook nog een extra miljard korting bedingen. Bij de uitbreiding van de Europese Unie wil Nederland op de rem staan, net als bij visumvrij reizen voor de inwoners van de buurlanden van de Unie. Als daarbij ook nog eens de politiek van het gestrekte been wordt gevolgd die in Den Haag gangbaar is geworden laat het zich raden dat de regering weinig klaarspeelt in het op compromissen gerichte Brussel. De positie van Nederland in Europa wordt er niet sterker op.

Een van de terreinen waarop in 2010 vooruitgang werd geboekt is de aanpak van mensenhandel. Een nieuwe EU-richtlijn verplicht de lidstaten om bij te dragen aan de voorkoming van mensenhandel, daders te bestraffen en slachtoffers te beschermen. Helaas is het niet gelukt om de slachtoffers van mensenhandel een advocaat en een verblijfsvergunning te garanderen.

Judith is afgereisd naar Griekenland en zag met eigen ogen in welke mensonterende omstandigheden asielzoekers daar verkeren. Het Griekse asielsysteem is volledig vastgedraaid, omdat het land de poort naar Europa is geworden voor vluchtelingen en illegale migranten. Volgens de Dublinverordening is Griekenland verantwoordelijk voor de opvang van alle asielzoekers die via zijn grondgebied de EU binnen komen. Dat werkt dus niet. In het Europees Parlement is grote bereidheid, van links tot rechts, om een solidariteitsclausule op te nemen in de verordening, waardoor de last van de opvang van asielzoekers beter gespreid kan worden over de EU-landen. De Raad van Ministers slaagt er echter niet in om hier overeenstemming over te bereiken. Waardoor Griekenland nu met het onzalige plan is gekomen om een hek te gaan bouwen aan de grens met Turkije... De Griekse migratie-ellende is dé test voor een gezamenlijk Europees asielsysteem.

De strijd tegen discriminatie blijft een belangrijk speerpunt voor GroenLinks in het Europees Parlement. Mede onder druk van het parlement heeft eurocommissaris Viviane Reding de Franse regering op de vingers getikt wegens de groepsgewijze

uitzetting van Roma. Marije Cornelissen heeft Reding daarbij gesteund. Zij spant zich tevens in voor de verbetering van de levensomstandigheden van de Roma in Midden- en Oost-Europa.

Marije heeft de rechten van transgenders op de agenda van het Europees Parlement gezet. Die worden onvoldoende beschermd door de antidiscriminatiewetgeving van de EU. Ook ijvert zij voor de grensoverschrijdende erkenning van homohuwelijken.

Marije heeft meegedaan aan een aantal gay prides, van Chisinau (Moldavië) tot Belgrado (Servië). De aanwezigheid van buitenlandse parlementariërs is van belang voor de zichtbaarheid en de veiligheid van homomanifestaties in landen waar nog veel homohaat bestaat. Marije nodigde buitenlandse homo-activisten uit op de 'verboden gay pride-boot' van GroenLinks, die meevoer tijdens de Canal Pride in Amsterdam.

Klimaatverandering en biodiversiteit

Na de mislukte VN-top in Kopenhagen, eind 2009, dreigde het onderwerp 'klimaat' in de ijskast te belanden. Als lid van de milieuc commissie van het Europees Parlement en als mede-coördinator van de klimaatwerkgroep van de Groene fractie heeft Bas Eickhout eraan bijgedragen dat klimaat niet van de Europese agenda is gevallen. Zo organiseerden de Groenen klimaatconferenties, met onder meer voormalig VN-klimaatchef Yvo de Boer en Guardian-journalist Mark Lynas als sprekers, onderhouden zij de website stopclimatechange.net en lieten zij achtergrondstudies uitvoeren over klimaatbeleid. Die toonden onder meer aan dat de Europese economie gebaat is bij een hogere klimaatambitie.

Eind 2010 heeft Bas de klimaattop in Cancún bijgewoond. Voor en tijdens de top heeft hij erop aangedrongen dat de EU met één stem moest spreken en leiderschap moest tonen. Dat is ditmaal vrij goed gelukt. Nog een mislukte klimaattop zou het vertrouwen in het VN-proces ernstig hebben ondermijnd. Via blogs en videos op de website www.klimaattopmexico.nl deelden Bas en Tweede-Kamerlid Liesbeth van Tongeren hun ervaringen met het thuispubliek.

Namens het Europees Parlement stelt Bas een rapport op over aanscherping van de Europese doelstelling voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen: van min 20% naar min 30% in 2020, zo is de bedoeling. De beslissing om de Europese klimaatambitie wel of niet te verhogen zal dit jaar genomen worden. Het rapport van Bas, waarin het Europees Parlement (waarschijnlijk) zijn steun zal uitspreken voor min 30%, is van groot belang in dit debat.

Dankzij de Groenen heeft het Europees Parlement zich in 2010 uitgesproken voor een verplichte Europese doelstelling van 20% energiebesparing in het jaar 2020. Voorspellingen geven aan dat Europa met het huidige beleid maar tot 11% energiebesparing komt. Volgend jaar presenteert de Europese Commissie haar voorstellen om het tempo van energiebesparing op te krikken. Daarbij speelt het voorstel van het Europees Parlement een rol.

Huizen slurpen nog veel energie, bijvoorbeeld voor verwarming. De Groenen hebben het afgelopen jaar voor een energierevolutie in nieuwe huizen gezorgd. Een nieuwe

richtlijn – die ondanks verzet van de Tweede Kamer tot stand kwam - bepaalt dat nieuwe gebouwen na 2020 nagenoeg geen energie meer mogen verbruiken. De richtlijn bevat ook regels voor energielabels van bestaande huizen, die aangeven hoe energiezuinig het huis is. Nederland heeft tot nu toe weinig werk gemaakt van de controle op de verplichting om bij verkoop of verhuur een energielabel te tonen. Daar moet binnenkort verandering in komen.

2010 was het jaar van de biodiversiteit: de verscheidenheid aan plant- en diersoorten. Bas Eickhout nam namens het Europees Parlement deel aan de CITES-conferentie in Doha, over de handel in bedreigde diersoorten, en aan de biodiversiteitsconferentie in Nagoya. Daarnaast volgde hij de verschillende dossiers over biodiversiteit en bedreigde diersoorten in het Europees Parlement.

Na de CITES-conferentie constateerde Bas dat, ondanks de inzet van Europa, het behaalde resultaat broodmager was. De EU was niet opgewassen tegen landen als Japan, die het korte-termijnbelang voor laten gaan op het redden van diersoorten zoals de blauwvintonijn. In plaats van coalities te smeden met gelijkgezinden, waren de Europese landen in Doha onderling aan het steggelen over hun onderhandelingsinzet. De kritiek van Bas en collega's vond gehoor. De daaropvolgende biodiversiteitconferentie in Nagoya werd bejubeld als groot succes.

Aan alle mooie woorden uit 2010 moet nog invulling worden gegeven. De EU moet haar post-2010 biodiversiteitstrategie bepalen. Dat vergt een flinke aanscherping van beleid, want anders behaalt de EU haar doelen wederom niet. GroenLinks hamert erop dat al het EU-beleid een biodiversiteitscheck moet krijgen. In de parlementscommissies voor landbouw en voor de meerjarenbegroting, waar Bas tevens lid van is, strijdt hij ervoor dat de EU niet langer subsidies verstrekt die negatief kunnen uitpakken voor de biodiversiteit. Tot nog toe staan Europese doelstellingen en Europese uitgaven nogal eens haaks op elkaar.

Het wordt nog een hele toer om de Europese uitgaven te verschuiven naar de terreinen waarop zij de meeste meerwaarde hebben, zoals innovatie en een infrastructuur voor groene energie. De poging van het Europees Parlement om zijn zeggenschap zeker te stellen over de nieuwe meerjarenbegroting na 2013 leidde tot forse strijd met de lidstaten over de begroting voor 2011, maar leverde uiteindelijk een slap compromis op dat niet meer was dan een bevestiging van het Verdrag van Lissabon. De Groenen stemden er daarom tegen.

Het ziet ernaar uit dat de vaststelling van de nieuwe meerjarenbegroting na 2013 een uitputtende loopgravenstrijd wordt. De nettobetalers, waaronder Duitsland en Nederland, willen de Europese uitgaven bevriezen. Andere belangrijke spelers, waaronder Frankrijk, willen niet tornen aan de grootste uitgavenpost, de landbouw. Zo wordt de onderhandelingsruimte minimaal. Een impasse tekent zich af. Het is de vraag of de lidstaten en het Europees Parlement er wel uitkomen zolang de EU geen nieuwe inkomsten mag aanboren, zoals een heffing op financiële transacties of de opbrengst van de veiling van emissierechten. Als coördinator van de Groenen in de speciale parlementscommissie voor de meerjarenbegroting zal Bas proberen een uitweg uit de impasse te vinden.

Milieu en gezondheid

De parlementscommissie Milieu, Volksgezondheid en Voedselveiligheid, waar Bas lid van is, heeft een beslissende stem bij veel Europese wetgeving. Bas heeft zich onder meer beziggehouden met de aanpak van luchtvervuiling. Het parlement nam een herziene richtlijn aan die industriële installaties, van afvalverbrandingsovens tot legbatterijen, verplicht om de uitstoot van vervuilende stoffen te beperken. De vorige richtlijn was door veel landen niet goed geïmplementeerd, wat resulteerde in een oneerlijk speelveld. Niet alleen voor de industrie, maar ook voor de burgers die uiteindelijk de prijs betalen voor de slechte luchtkwaliteit. Uitzonderingen op de regels voor grote stookinstallaties zijn straks verleden tijd.

Bas onderhandelde namens de Groene fractie ook over een richtlijn over grensoverschrijdende gezondheidszorg. Een gevoelig dossier dat de EU-landen lang hebben ontweken. De rechtszaken die aangespannen waren door patiënten die hun medische zorg in een ander EU-land vergoed wilden krijgen, zorgden uiteindelijk voor de nodige druk op de ketel. Waar de meerderheid van het Europees Parlement streed voor zoveel mogelijk vrijheden voor patiënten, wilden de lidstaten zelf de touwtjes in handen blijven houden. Ook binnen de Groene familie is dit ook een uiterst omstreden kwestie, waar Bas de keuzevrijheid hard moest verdedigen: patiënten kunnen goede redenen hebben om voor zorg aan te kloppen in het buitenland. Uiteindelijk heeft hij het merendeel van de Groene fractie kunnen overtuigen. Afgelopen december bereikten het Europees Parlement en de Raad van Ministers een akkoord waar de Groenen mee kunnen leven. Patiënten kunnen een verzoek indienen voor de vergoeding van medische ziekenhuiszorg in een ander EU-land; dit verzoek mag slechts om een beperkt aantal redenen worden afgewezen.

Landbouw

Als plaatsvervangend lid van de landbouwcommissie heeft Bas Eickhout een bijdrage geleverd aan de standpuntbepaling van de Groene fractie over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2013. Wat ons betreft staat niet kleinschaligheid, maar duurzaamheid voorop. Landbouw kan en moet een belangrijke bijdrage leveren aan het tegengaan van klimaatverandering. Duurzame ontwikkeling vergt ook, zo heeft Bas samen met Judith Sargentini benadrukt, dat de Groenen de belangen van ontwikkelingslanden - waaronder toegang tot de Europese markt - laten meewegen.

Andere landbouwonderwerpen waar Bas zich mee heeft beziggehouden zijn de naleving van het komende verbod op legbatterijen, de bijensterfte, de positie van vrouwen in de agrarische sector en de inkomsten van boeren. Bij dat laatste onderwerp had zijn groene collega José Bové de voortrekkersrol. Op voorstel van Bové heeft het Europees Parlement geëist dat de totstandkoming van voedselprijzen transparanter wordt en dat landbouwers een sterkere onderhandelingspositie krijgen ten opzichte van tussenhandelaren zoals supermarkten.

Werkgelegenheid en sociale zaken

Vorig jaar liep de tienjarige Lissabonstrategie af. De Europese Unie besloot over een nieuwe strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei: EU 2020. Het verhogen van de arbeidsparticipatie tot minimaal 75% voor mannen en vrouwen is één van de

doelstellingen. Winst voor progressief Europa is dat daarnaast voor het eerst ook besloten is tot een doelstelling voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. In 2020 moeten 20 miljoen mensen uit de armoede zijn geholpen.

Marije Cornelissen was woordvoerder namens de Groenen voor de uitwerking van deze twee doelstellingen. In de zogenaamde 'werkgelegenheidsrichtsnoeren' zijn aanbevelingen aan de lidstaten gedaan. Dankzij de Groenen besteden die meer aandacht aan de bestrijding van armoede onder werkenden, aan het combineren van arbeid en zorg en aan gendergelijkheid. Marije pleitte bovendien voor meer flexibiliteit in werktijden en werkplek.

In verschillende rapporten sprak het Europees Parlement zich uit over de gevolgen van de vergrijzing voor de arbeidsmarkt. De invalshoek van Marije is daarin terug te zien: als we het tekort aan werknemers in de toekomst willen oplossen, moeten we nu maatregelen nemen om meer vrouwen, ouderen, jongeren en migranten de arbeidsmarkt op te krijgen. In het najaar lanceerde de Europese Commissie een discussie over de toekomst van pensioenen. Hoewel het standpunt van het parlement in de komende maanden vorm krijgt, heeft Marije reeds aangedrongen op het opheffen van discriminerende regels in pensioenvoorzieningen.

Het Europese Globaliseringsfonds biedt steun aan lidstaten voor omscholing en outplacement bij massa-ontslagen als gevolg van de crisis en de globalisering. Het Europees Parlement controleert de toewijzing van steun uit dit fonds. Marije beoordeelt de aanvragen voor subsidie namens de Groenen. Ook is zij nauw betrokken bij de discussie over de toekomst van het Globaliseringsfonds. Marije heeft ervoor gepleit de steun aan werknemers te richten op omscholing naar duurzame sectoren en vooral op de meest behoeftige EU-landen. Dankzij werkbezoeken aan verschillende ontvangers van de subsidie heeft zij een goed beeld gekregen van zowel de meerwaarde van het fonds als van de nadelen.

Marije is in het afgelopen jaar op bezoek gegaan bij voedselbanken door heel Europa en gaat daarmee door. In 2011 wordt het EU-programma voor voedseluitdeling aan de minstbedeelden herzien, dat nu voor 500 miljoen euro aan levensmiddelen beschikbaar stelt voor ongeveer 13 miljoen arme Europeanen.

Dankzij rapporteurschappen van groene collega's heeft de Groene fractie twee belangrijke onderwerpen geclaimd: groene banen en de aanpak van jeugdwerkloosheid. De Raad van Ministers nam onder Belgisch voorzitterschap aanbevelingen over van het Europees Parlement om werknemers beter voor te bereiden op de omschakeling naar een groene economie, bijvoorbeeld door meer training gedurende de gehele carrière.

Het Europarlement stemde in met een groen idee voor de aanpak van jeugdwerkloosheid. Met een zogenaamde 'jeugdgarantie' schrijft de Europese Commissie landen voor om jongeren na maximaal vier maanden werkloosheid een baan, stage of leerplek aan te bieden. Ook gaat de Commissie op aandringen van de Groenen werken aan minimumeisen voor de kwaliteit van stages.

Vrouwenrechten

Marije Cornelissen is namens de Groene fractie coördinator voor de commissie Vrouwenrechten en Gendergelijkheid. Zij oefent daarmee invloed uit op de agenda van deze commissie en de verdeling van rapporteurschappen over de politieke fracties. De impact van de economische crisis op vrouwen en hun rol in de transformatie naar een groene economie zijn mede daardoor op de agenda gezet.

Het meest ingrijpende wetgevende dossier op dit terrein was het voorstel van de Europese Commissie om de richtlijn zwangerschapsverlof te herzien. Als woordvoerder voor de Groene fractie heeft Marije een sleutelrol gespeeld in de succesvolle behandeling van dit controversiële dossier door het Europees Parlement. Dankzij acties en publiciteit van de Groenen binnen en buiten het parlement behaalden we een meerderheid voor het opnemen van twee weken betaald vadersverlof in de richtlijn. Ook was een meerderheid voor het verlengen van het zwangerschapverlof tot 20 weken, voor verlof bij adoptie en voor betere sociale bescherming tijdens de zwangerschap. In de Raad van Ministers is er echter nog veel weerstand tegen deze voorstellen.

Goede verhoudingen met de belangrijkste spelers binnen de commissie Vrouwenrechten maakten het mogelijk dat veel groene voorstellen werden overgenomen. Hoewel niet-wetgevend, nam het Europees Parlement een aantal progressieve resoluties aan over de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt in een vergrijzende samenleving. Marije zorgde er ondermeer voor dat de ondermaatse arbeidsparticipatie van economisch onafhankelijke vrouwen, de ongelijke verdeling van onbetaalde zorg en de ondervertegenwoordiging van vrouwen op topposities aan de kaak werden gesteld.

Europa en de wereld

Uit de toetreding van Roemenië en Bulgarije heeft de EU de les getrokken dat het niet voldoende is dat kandidaat-lidstaten beloven om corruptie en georganiseerde misdaad aan te pakken. Zij moeten in de praktijk resultaten laten zien, alvorens toe te kunnen treden. Dat verwachten we ook van Kroatië, het eerstvolgende land dat lid zal worden van de EU. Marije Cornelissen volgt de voortgang in Kroatië op de voet. Dat geldt ook voor de andere landen op de Westelijke Balkan. Binnen het Europees Parlement probeert zij steun te vinden voor het standpunt dat Servië beter moet samenwerken met het Joegoslavië-tribunaal vooraleer het kan gaan onderhandelen over EU-lidmaatschap. Ook benadrukt zij dat het conflict tussen Griekenland en Macedonië over de naam van het laatste land geen oneigenlijke sta-in-de-weg mag zijn voor de Macedonische toenadering tot de EU.

De overname van de Europese antidiscriminatiewetgeving door de aspirant-lidstaten op de Balkan geniet Marijes speciale aandacht. Zij heeft de Servische autoriteiten geprezen voor de bescherming die zij bood aan de deelnemers van de gay pride, maar ook benadrukt dat er veel meer moet gebeuren om groepen homofobe extremisten aan te pakken.

Judith Sargentini volgt de ontwikkelingen in Turkije. Zij oordeelde positief over de wijziging van de grondwet, waar de Turkse bevolking in een referendum mee instemde: een bescheiden stap in de richting van een moderne rechtsstaat. Helaas

hebben de Europese regeringen deze toenadering niet beantwoord met een impuls aan de moeizame toetredingsonderhandelingen met Ankara.

Als lid van de commissie Ontwikkelingssamenwerking van het parlement heeft Judith ook warme aandacht voor Afrika, van de bedreigde persvrijheid in Zuid-Afrika tot de onderdrukking in Eritrea. Dat laatste land is een grote openluchtgevangenis, het Noord-Korea van Afrika, maar krijgt weinig aandacht. Als oprichter en voorzitter van de groep 'Europarlementariërs voor een democratisch Eritrea' wil Judith daar verandering in brengen. Ook wil zij precies uitzoeken waar het door de EU aan Eritrea toegezegde ontwikkelingsgeld terecht komt.

De internationale afspraken over het weren van diamanten uit conflictgebieden zijn niet toereikend, zo blijkt in Zimbabwe. Het land is niet in oorlog, maar de winning van diamanten gaat gepaard met ernstige mensenrechtenschendingen. Judith spant zich in om de afspraken van het Kimberley-proces aan te scherpen. Tevens ijvert zij voor afspraken over om te voorkomen dat met de winning van andere mineralen burgeroorlogen worden gefinancierd. Denk aan coltan uit Congo. Dankzij Judiths inspanningen heeft het Europees Parlement de Europese Commissie opgeroepen om met een wet te komen die de import van conflictmineralen verbiedt.

Communicatie

Onze driekoppige delegatie, met elf medewerkers, is het afgelopen jaar goed op stoom geraakt. Dat is te merken op onze website: europa.groenlinks.nl. Die biedt vrijwel dagelijks nieuwe informatie. In twintig dossiers wordt het belangrijkste nieuws ondergebracht. Iedere vrijdagochtend verschijnt de nieuwsbrief met daarin een overzicht met het nieuws van afgelopen week.

Ondertussen zijn onze persoonlijke pagina's (judithsargentini.nl, baseickhout.eu en marijecornelissen.nl) helemaal vernieuwd. We stellen ons voor in een video en de website biedt een overzicht van de laatste nieuwsartikelen, blogberichten, video's en tweets.

Ons communicatieteam werkt nauw samen met het webteam in Utrecht en het communicatieteam in Den Haag: we gebruiken samen de Facebookpagina en Twitteraccount van GroenLinks.

Judith Sargentini, Bas Eickhout, Marije Cornelissen